

Arsberetning 1985

Der henvises til beretning om Arktisk Institut i perioden 1976 til 1981, se tidsskriftet "Grønland" nr. 10, 1981, samt til de årlige beretninger i årgangene 1982, 1983 og 1984.

Arktisk Instituts bestyrelse er:

Viceadmiral Sven Thostrup, formand
Fhv. landsrådsformand Lars Chemnitz
Advokat Jørgen Hertling
Fhv. landsdommer Henning Brøndsted
Civilingeniør Aksel Mikkelsen
Landstingsmedlem Preben Lange, M.F.
Stabslæge Leif Vanggaard
Civilingeniør Jørgen Taagholt.

Instituttets bestyrelsesmedlem igennem mange år, universitetslektor Børge Fristrup, afgik ved døden 19. marts 1985.

Instituttets daglige leder er landshøvding N.O.Christensen.
Fru Grethe Knutzen er instituttets sekretær.

Arktisk Instituts forhold i almindelighed.

Arktisk Institut har stadig ikke opnået fast offentligt tilskud, men modtog i 1984 til begindkøb til biblioteket et offentligt tilskud, som endnu ikke er opbrugt. Økonomien er iøvrigt helt baseret på støtte fra private fonde, nogle renteindtægter samt indtægter ved salg af fotografier og reproduktionsrettigheder. Her-til kommer indtægter ved salg af Angmagssalik-billedbogen, som udkom sommeren 1984, og en tilsvarende bog om Thule, som udkom i 1985.

Der er også i 1985 vist instituttet meget stor velvilje fra nogle private fonde og virksomheder - en helt afgørende støtte, som instituttet er meget taknemmelig for.

Det skal som tidligere understreges, at økonomiske problemer ingen direkte indflydelse har på sikkerheden for instituttets samlinger og arkivalier. Det er dog ikke ensbetydende med, at det ikke ville være ønskeligt at forbedre sikkerheden.

Som nævnt i årsberetningen for 1984 har N.O.Christensen repræsenteret Arktisk Institut som medlem af den af Ministeren for Grønland etablerede arbejdsgruppe vedrørende oprettelse af et grønlandsk/arktisk forskningscenter. Arbejdsgruppen afgav i august 1985 sin "Rapport om oprettelse af et tværfagligt polarinstitut i Danmark".

Dagligdagen i Arktisk Institut - som har åbent fra kl.10-15 - men hvor der almindeligvis arbejdes fra kl. 9-16 eller længere - er præget af travlhed. Instituttet bliver mere og mere kendt, og man søger at betjene alle, som henvender sig, på bedste måde. Af praktiske og økonomiske grunde er Arktisk Institut lukket i juli måned.

Arktisk Institut udøver fortsat sekretariatsvirksomhed for "Grønlandsmedicinsk Selskab", som holder sine møder i instituttet, samt for "Dansk-Grønlandsk Kulturfond".

Instituttet har fortsat løbende samarbejde med blandt andre følgende internationale institutioner:

The Arctic Institute of North America, Calgary,
Scott Polar Research Institute, Cambridge,
Alfred Wegener Institut, Bremerhaven,
Norsk Polarinstitut, Oslo,
Musée de l'Homme, Paris,
Centre for Northern Studies, McGill University, Montreal,
Arctisch Centrum, Universitetet i Groningen,
Comité Arctique International, Monaco,
Polarforskningssekretariatet, Stockholm.

Biblioteket.

Stud.theol. Sofie Petersen har i det forløbne år på sædvanlig måde registreret indkommende litteratur og iøvrigt været beskæftiget med opgaver i biblioteket. Fru Sonja Jakobsen har som ifjor arbejdet med at registrere bibliotekets meget omfattende "småskriftsamling", som består af over 3.000 stk., deriblandt sjældne og værdifulde tryk - f.eks. "Lars Møller-tryk" - som er anbragt i arkivet. Denne registrering er af stor betydning.

Biblioteket er i årets løb blevet suppleret med væsentlige nye udgivelser, og der er modtaget gaver udefra.

Instituttet modtager gerne bøger og tidsskrifter med grønlandske, arktiske og antarktiske emner. Bogsamlingen omfatter ca. 8.000 bind, hvortil kommer en lang række tidsskrifter - indenlandske og udenlandske - samt den omtalte småskriftsamling. Biblioteket omfatter "Geografisk Tidsskrift", men der mangler enkelte hæfter i perioden 1883 - 1890!

Arktisk Institut har i løbet af 1985 undersøgt mulighederne for at forbedre bibliotekets service for brugerne, evt. ved hjælp af en bibliografisk database eller en "online-søgetjeneste" med særligt henblik på arktisk litteratur. AI's videnskabelige medarbejder, Kirsten Elisabeth Caning, var i denne anledning i efteråret 1985 på et to måneders studieophold på "Arctic Institute of North America" i Calgary i Canada. AINA driver databasen ASTIS, den ene af verdens to egentlig arktiske bibliografiske databaser (den anden er: "COLD", som produceres af "Library of Congress, U.S.A."), og hensigten var at få indblik og træning i at arbejde med denne og andre nordamerikanske bibliografiske databaser.

Efter Kirsten Canings hjemkomst blev det besluttet at oprette en online-søgetjeneste på Arktisk Instituts bibliotek.

Arkivet og kortsamlingen.

Arkivet rummer en særlig samling af gammel, værdifuld arktisk litteratur, der strækker sig helt tilbage til 1700-tallet.

Tidens tand har dog sat sine spor på bøgernes indbinding, hvorfor vi har været meget varsomme med at udlåne dem. Det er væsentligt at kunne bevare denne samling, hvorfor instituttet vil søge økonomisk støtte til at istandsætte nogle af bøgerne.

Instituttet har i årets løb haft besøg af studerende, der har fået eksamensopgaver med arktiske emner, nogle med interesse for Peter Freuchen og hans virke i Grønland, andre om fangstfolks vilkår i Østgrønland, om havpattedyrenes udvikling og vilkår i Scoresbysund-området, når evt. olieforekomster skal udvindes, og flere andre emner. Desuden fortsætter studiet af Danmark-Ekspeditionens arkiver.

Andre har interesseret sig for at dykke ned i den store samling af avisudklip og har der fundet et materiale om de emner, de specielt interessererede sig for.

Arkivet har udover ovennævnte haft udlånt sine etnografiske samlinger til adskillige skoler og banker.

Avisudklipsamlingen.

AI modtager fortsat avisudklip i et omfang, der må betegnes som dækkende.

Arktisk Instituts avisudklipsamling er ikke detaljeret registreret, men således ordnet, at den kan være til nytte for forfattere og studerende. Den dækker stort set tiden fra begyndelsen af dette århundrede, men derudover findes også ældre materiale.

Billedarkivet.

Arktisk Institut fortsætter salg af fotografier og reproduktionsrettigheder til private, til bogforlag, tidsskrifter, dagblade, TV og museer i ind- og udland, herunder naturligvis mange til Grønland, hvor museumsaktiviteterne også billedmæssigt lokalt er voksende.

Salget ligger for 1985 på ca. 450 billeder, og af større leveringer kan nævnes:

Arktisk Institut har på grundlag af eget billedarkiv også i 1985 udgivet en billedbog som vor publikation nr. 2 "Thule - itsaq - i gamle dage - in days of old" i anledning af 75-året for oprettelsen af handelsstationen i Thule. I denne bog indgik 86 af vore ældre billeder. Bogen er blevet vel modtaget, og det har været nødvendigt allerede at øge 1. oplaget på 1.000 med nye 500 eksemplarer. Bogen er i lighed med Angmagssalikbogen i 1984 solgt lokalt igennem kommunalbestyrelsen i Thule til favoritpris.

Under hensyn til et forventet salg til Canada og U.S.A. er denne bogs tekst foruden på grønlandsk og dansk tillige skrevet på engelsk.

Samarbejdet med Nationalmuseets Grønlandssekretariat fortsætter, og vi har leveret et større antal billeder dels til det igangværende arbejde med at øge Nationalmuseets bygningsarkiv for Grønland, dels til den afholdte store Gustav Holm-udstilling. Et samarbejde er endvidere igangsat med henblik på fremstilling af gode duplikatnegativer af en række ældre fotosamlinger.

Jakobshavn Museum har arrangeret en udstilling af fotografier, hvortil vi har leveret 55 billeder, og til "EDEN-Film" i Stockholm er leveret 33 "stille-billeder" til en produceret film fra Thule, der får premiere i Danmark i marts 1986.

Der er i årets løb nyregistreret ca. 180 fotografier.

Vore leveringsbetingelser er gennemgået og reguleret prismæssigt efter to et halvt års stilstand.

Projektet "Familie- og husstandsstrukturer i 1800-tallets Grønland".

Projektet, som baserer sig på materiale indsamlet og edb-registreret under instituttets tidligere projekt "Grønlands befolknings historie ca. 1800-1930", var midlertidigt afbrudt i årets første 3 måneder på grund af problemer med registrets omlægning til databasestruktur. Problemerne blev løst, og resten af året blev arbejdet ført videre af cand.mag. Kirsten Elisabeth Caning med økonomisk støtte fra Carlsbergfondet.

Kirsten Caning deltog i august i et to uger langt kursus i demografisk livsforløbsanalyse, arrangeret af Svensk Demografisk Forening.

Grønlandsk/arktisk forskningscenter.

I september 1983 nedsatte Ministeren for Grønland en "Arbejdsgruppe vedrørende oprettelse af et grønlandsk/arktisk forskningscenter og et grønlandsmuseum".

Gruppen havde følgende sammensætning:

John Kronborg, Ministeriet for Grønland (formand og sekretær),
Gregers E. Andersen, Den videnskabelige kommissions sekretariat,
Jørgen Taagholt, videnskabelig forbindelsesofficer for Grønland,
N.O.Christensen, leder af Arktisk Institut, Charlottenlund,
Sven Adersen, Ministeriet for Grønland

Gruppen afgav sin betænkning i august 1985. Eksemplar af betænkningen kan erhverves eller lånes i Arktisk Institut.

Arktisk Institut sælger:

N.O.Christensen og Hans Ebbesen:
Angmagssalik - itsaq - i gamle dage.

N.O.Christensen og Hans Ebbesen:
Thule - itsaq - i gamle dage - in days of old.

N.S.Preben-Andersen:
To og en halv måned i efteråret 1907.

Hans Erik Toft:
Ejnar Mikkelsen. En bibliografi.

Chr.Christensen Østergaard:
Breve fra Grønland. Glimt fra en præstetilværelse i 1830erne.

Louise Østergaard:
Breve fra Grønland. Glimt fra en præstekones dagligdag i 1830erne.

Kraemer Hus, L.E. Bruunsvej 10, Charlottenlund.

Udgifter ved driften af Kraemer Hus (varme, vand og mindre vedligeholdelsesarbejder) deles lige med "Det grønlandske Selskab". Arktisk Instituts andel udgør for 1985 16.500 kr.

Arktisk Instituts personale.

N.O.Christensen	hele året og fortsat	leder
Grethe Knutzen	" " " "	sekretær
Hans Ebbesen	" " " "	leder af fotosamlingen
Sofie Petersen	" " " "	stud.theol.- biblioteksmedhjælper
Sonja Jakobsen	" " " "	medhjælp i biblioteket
Leo Christiansen	" " " "	medhjælp i arkivet

Forskningsprojektet:

Kirsten Elisabeth Caning	1/4 - 31/12	cand.mag. på fuldtid.
--------------------------	-------------	-----------------------

28. januar 1986.

N.O.Christensen